



NORGES HØYESTERETT

Den 7. april 2017 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av justitiarius Øie og dommerne Normann og Ringnes i

HR-2017-745-U, (sak nr. 2017/655), straffesak, anke over kjennelse:

A (advokat Jacob Sanden Ringsrød)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder videre anke over kjennelse om forlengelse av varetektsfengsling.
- (2) A, født 0.0.1987, er siktet for en rekke straffbare forhold. Ved Oslo tingretts kjennelse 21. mars 2017 ble han varetektsfengslet til 28. mars 2017. Fengslingen ble begrunnet i gjentakelsesfare, jf. straffeprosessloven § 171 første ledd nr. 3.
- (3) Påtalemyndigheten begjærte varetektsfengslingen forlenget med fire uker. Oslo tingrett avsa kjennelse 28. mars 2017 med slik slutning:
"A, født 0.0.1987, løslates mot meldeplikt i henhold til direktiver gitt av politiet."
- (4) Påtalemyndigheten anket til lagmannsretten. Anken ble gitt oppsettende virkning. Borgarting lagmannsrett avsa kjennelse 31. mars 2017 med slik slutning:
"A, født 0.0.1987, holdes varetektsfengslet inntil politiet eller retten bestemmer noe annet, men ikke ut over 25. april 2017."
- (5) Lagmannsretten la til grunn at det var sannsynlighetsovervekt for at "siktede på grunn av selvforskyldt rus må anses for å ha vært tilregnelig på tidspunktet for handlingene i siktelsen, om ikke i hele tiltaleperioden, så iallfall i vesentlige deler av den".
- (6) A har anket til Høyesterett, og har ved sin forsvarer i korte trekk gjort gjeldende:
- (7) Det er ikke bestridt at det er skjellig grunn til mistanke om at siktede faktisk har begått de straffbare forholdene. Det som er bestridt, er om siktede var tilregnelig på

gjerningstidspunktet. Sentralt ved vurderingen er erklæringen 21. mars 2017 om prejudisiell observasjon av siktede. Lagmannsrettens begrunnelse om at siktede mest sannsynlig var tilregnelig er uklar i forhold til erklæringen som konkluderer med det motsatte. Den uklare begrunnelsen reiser tvil om det rettslige utgangspunktet for utilregnelighet i straffeloven 2005 § 20 er riktig anvendt. Lagmannsretten har ikke uttrykkelig tatt stilling til beruselsens betydning i forhold til den underliggende sinnslidelsen.

(8) A har nedlagt slik påstand:

"Borgarting lagmannsretts kjennelse i sak 17-053374ASK-BORG/04 oppheves."

- (9) *Påtalemyndigheten* har tatt til motmæle og påstått anken forkastet. Det er i korte trekk anført at lagmannsretten har lagt til grunn det mest sannsynlige alternativet i erklæringen og begrunnet hvorfor. Det var ikke nødvendig for lagmannsretten å ta stilling til beruselsens betydning i forhold til den underliggende sinnslidelsen.
- (10) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at saken gjelder videre anke over fengslingskjennelse. Ankeutvalgets kompetanse er dermed begrenset til å prøve lagmannsrettens saksbehandling og lovtolkning, jf. straffeprosessloven § 388 første ledd.
- (11) Straffeloven 2005 § 20 fastsetter at den som på handlingstiden var psykotisk, ikke straffes. Denne hovedregelen gjelder imidlertid ikke dersom psykosen er fremkalt ved selvforskyldt rus som vil forsvinne etter at den toksiske virkningen er opphørt, jf. Rt-2008-549 avsnitt 46. Ved vurderingen av om en rusutløst psykose faller inn under straffeloven § 20, må det derfor tas stilling til om psykosen forsvinner når siktede slutter å ruse seg og den toksiske virkningen opphører, eller om det foreligger en psykotisk grunnlidelse, jf. Rt-2008-549 og Rt-2010-346, jf. Rt-2014-92. Denne problemstillingen har lagmannsretten ikke uttrykkelig vurdert.
- (12) På denne bakgrunn må lagmannsrettens kjennelse oppheves.
- (13) Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING :

Lagmannsrettens kjennelse oppheves.

Kristin Normann
(sign.)

Toril M. Øie
(sign.)

Arne Ringnes
(sign.)

Riktig utskrift: